

IZBORNOM VEĆU
FILOZOFSKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U BEOGRADU

Odlukom Izbornog veća Filozofskog fakulteta od 08. 11. 2012. godine izabrani smo u komisiju za pripremu referata o kandidatima za izbor u zvanje DOCENTA za užu naučnu oblast OPŠTA PSIHOLOGIJA – težište istraživanja SOCIJALNA PSIHOLOGIJA, sa punim radnim vremenom, na određeno vreme od 5 godina.

Na konkurs, raspisan u Oglasnim novinama Nacionalne službe za zapošljavanje „Poslovi“ od 7. novembra 2012. godine, prijavio se jedan kandidat – dr Zoran Pavlović, dosadašnji asistent u ovoj oblasti. Pošto smo pregledali prispelu dokumentaciju i analizirali naučni i nastavni rad kandidata, podnosimo Izbornom veću Fakulteta sledeći

IZVEŠTAJ

Biografski podaci

Zoran Pavlović je rođen 15. 02. 1980. godine u Valjevu, gde je završio gimnaziju. Upisao je 1999. godine Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, odsek za psihologiju. Diplomirao je 2004. godine na katedri za razvojnu psihologiju s temom „Pojmovno mišljenje neobrazovanih odraslih“, s prosečnom ocenom 8,96. Magistrirao je 2008. godine na katedri za socijalnu psihologiju, sa prosečnom ocenom tokom magistarskih studija 9,80, odbranivši temu „Struktura, činioci i dinamika promene vrednosti samoizražavanja u Srbiji“, kod mentora prof. dr Bore Kuzmanovića. Doktorirao je u junu 2012. godine odbranivši rad pod naslovom „Činioci i struktura političke kulture mladih u Srbiji - sociopsihološki pristup“ pod mentorstvom prof. dr Bore Kuzmanovića.

Glavne oblasti naučnog interesovanja su mu vrednosne orijentacije, politička socijalizacija, politička kultura i kros-kulturna istraživanja vrednosti. Do sada je imao 7 saopštenja na naučno-stručnim skupovima, objavio je deset radova u stručnim časopisima i jedanaest poglavlja u knjigama i tematskim zbornicima. Autor je jedne i koautor pet monografija. Tečno govori engleski i služi se francuskom jezikom.

Povremeni je recenzent za časopise „Psihologija“ i „Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja“. Član je redakcije časopisa „Psihološka istraživanja“.

Stručna biografija

U periodu od 2006. do 2011. godine Zoran Pavlović je bio zaposlen u Centru za politikološka istraživanja i javno mnjenje Instituta društvenih nauka, kao istraživač pripravnik a potom kao istraživač saradnik. Od oktobra 2011. godine zaposlen je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, u zvanju asistenta za užu naučnu oblast Opšta psihologija. Angažovan je na kursima Socijalna psihologija, Socijalna percepcija i interakcija, Socijalizacija, Istraživanja u socijalnoj psihologiji na osnovnim i master-studijama psihologije.

Učešće u naučno-istraživačkim projektima

Zoran Pavlović je učestvovao u planiranju i realizaciji većeg broja kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja političkog ponašanja, stavova, vrednosnih orijentacija i političke kulture. U periodu od 2005. do 2010. bio je angažovan u svojstvu istraživača na projektu "Demokratski modeli unapređivanja društvene kohezije, tolerancije, ljudskih prava i privrednog razvika u političkim i institucionalnim procesima evropskih integracija Srbije" Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Trenutno angažovan na projektu "Društvena transformacija u proces evropskih integracija - multidisciplinarni pristup", čija realizacija je finansirana Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Od 2010. godine uključen je u *Manifesto Project* kojim rukovodi Institut društvenih nauka iz Berlina (*Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung*). Član je programskog odbora projekta „Komparativna studija izbornih sistema“ (*Comparative Study of Electoral Systems*) za Srbiju. Sarađivao je na projektima arhiviranja podataka u okviru GESIS, Lajbnicovog instituta društvenih nauka. Trenutno je angažovan na arhiviranju podataka empirijskih istraživanja u Srbiji od 1990. godine na projektu *True European Voter* (deo *COST Action ISO806*).

Bibliografija (ispunjenost uslova za izbor u zvanje docenta)

Prema priloženoj bibliografiji, Zoran Pavlović je u periodu 2006-2012. godine objavio, samostalno ili u koautorstvu, 10 radova u renomiranim naučnim časopisima, 11 radova u zbornicima, autor je jedne i koautor još pet monografija, i imao je 7 saopštenja, samostalno ili u koautorstvu, na 5 naučnih konferencija.

О испуњености формалних услова за избор у звање доцента сведоче подаци из доње табеле.

1.	научни степен доктора наука (назив и година)	Чиниоци и структура политичке културе младих у Србији – социопсихолошки приступ, 2012. године
2.	најмање један рад објављен у научном часопису са SCI листе, односно у часописима са SSCI, AHCI, ERI или листе престижних светских часописа за поједине научне области коју утврђује Универзитет на предлог факултета	
	или	
	најмање два рада објављена у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком	Павловић, З. (2010). Социодемографски чиниоци вредновања аутономног и конформистичког васпитног стила у Србији. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , 42 (1), 56-73. ISSN 0579-6431, UDK 316.644:37.032-057.87(497.11) DOI: 10.2298/ZIP1001056P Pavlović, Z. (2009). Is there a sociodemographic model of acceptance of postmaterialist values? The case of Serbia. <i>Sociologija</i> , 51 (2), 177-188. ISSN 0038-0318, UDK: 316.752(497.11) COBISS.SR-ID 4115202
3.	најмање један рад објављен у часопису водећег националног значаја,	
	или	
	поглавље у научној књизи/монографији,	
	или	
	рад у тематском зборнику са рецензијом	Павловић, З. (2007). Породичне вредности у транзицији – Србија у компаративној перспективи. У Н. Половина и Б. Богуновић (прир.), <i>Сарадња школе и породице</i> (стр. 40-54). Београд: Институт за педагошка истраживања. ISBN 978-86-7447-071-8, COBISS.SR-ID 142492172
	или	
	превод изворног текста у облику студије, поглавља или чланка, односно превод или стручна редакција превода научне монографије/књиге	
	или	
	методичка публикација у области образовања и наставе	

4.	најмање један рад са научног скупа објављен у целини	Павловић, З. и Максић, С. (2009). Однос српске друштвене елите према дечијој машти и креативности. Зборник радова с конференције <i>Даровити и друштвена елита</i> (стр. 425-439). Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михајло Палов“, 10. јул. ISBN 978-86-7372-114-9, COBISS.SR-ID 245821703
----	--	--

Prikaz doktorske disertacije i izabranih radova

(1) Doktorska disertacija, „**Činioci i struktura političke kulture mladih u Srbiji – sociopsihološki pristup**“ predstavlja obimnu i složenu teorijsko-empirijsku studiju.

Opređeljuje se za određenje političke kulture kao sveukupnost političkih i politički relevantnih orijentacija članova jedne političke zajednice, autor je postavio 5 osnovnih ciljeva istraživanja: 1) da analizira širenosti i intenzitet kognitivnih, motivacionih, afektivnih, vrednosnih i ponašajnih orijentacija; 2) da utvrdi činiocima koje od pet komponenti političke kulture; 3) da ispita i analizira kakvo su međusobni odnosi pet izdvojenih tipova orijentacija; 4) da identifikuje opšti je structure i tipove političke kulture; i 5) da analizira širenost dominantnih tipova političke kulture i njihove činioce. Uzorak je činilo 788 ispitanika, učenika četvrtog razreda srednje škole sa šireg područja Beograda.

Nakon detaljne deskriptivne analize podataka vezanih za svaku od pet komponenti političke kulture, autor je preduzeo da utvrdi strukturu političke kulture. Postupkom faktorske analize u grupi psihološko-dispozicionih varijabli izdvojilo se devet faktora prvog i trifaktor drugog reda, označenih kao intrinzična demokratska orijentacija, instrumentalno-demokratska orijentacija, i politička uključenost. Kada je reč o psihološko-bihevioralnim orijentacijama, iz faktorske analize Pavlović zaključuje da je opravdanog govora o *opštem političkom aktivizmu*.

Autor potoma analizira odnos između psihološko-dispozicionih i psihološko-bihevioralnih orijentacija primenjujući postupak multiple regresione analize. Iz analiza struktura kandidata izvodila se važna zaključka: da su analizirane psihološko-dispozicione orijentacije najbolje slučaja najvažniji, ali svakako ne jedini činilac političkog ponašanja jer objašnjava manje od varijanse ponašanja, i da je ustanovljen različitost, ne integrisanost i te delimično povezanost najopštijih odrednica političke kulture.

U završnom delu rada autor preduzima originalan i inventivan poduhvatanje tipologizacije političke kulture, zasnovano na određenim teorijskim postavkama i potkrepljen empirijskim podacima. Ukrštajući evaluativnu i participativnu tipologiju, Pavlović dolazi do 16 podtipova političke kulture koje prikazuje i komentariše.

Ucelini,
rezultat studije su ukazali da mladi upogledu karakteristika političke kulture nisu homogeni skupina, ali je samodelimično potvrđeno očekivanje da mladi veći iniski prihvataju prosistemsku vrednost. Kao jedan od najvažnijih nalaza ovog istraživanja autoristički slabopovezanost predispozicija političkog oponašanja je samog političkog oponašanja kao i nalaz da odnos mladih prema politici prekarakterišene i integrisanost i nekoherentnost orijentacija.

Komisija je ocenila da je doktorska disertacija originalan i vredan naučni doprinos upoznavanja i razumevanja političke kulture mladih u našim, ali i prirode i strukture političke kulture uopšte.

(2) **Uradu Sociodemografski činioci vrednovanja autonomnog i konformističkog vaspitnog stila u Srbiji** (*Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, God. 42, Vol. 1, 56-73) autor se bavi raširenošću i činiocima vrednovanja autonomnog i konformističkog vaspitnog stila među građanima Srbije, iskazanog preko procene važnosti osobina koje bi deca trebalo da usvoje u porodici. Na osnovu tri talasa Svetske studije vrednosti, analiza podataka iz Srbije vršena je u longitudinalnoj perspektivi u periodu 1996-2006. g. (ukupno N=3700), kao i u komparativnoj perspektivi, kada su podaci dobijeni u Srbiji poređeni sa podacima prikupljenim u evropskim državama koje su učestvovala u poslednjem, petom talasu Svetske studije vrednosti (ukupno N=23941). Autor je utvrdio da preferencija autonomnog vaspitnog stila u posmatranom periodu karakteriše u proseku približno dve trećine građana (64%), dok su najvažniji činioci preferencije obrazovanje ispitanika i veličina mesta prebivališta.

(3) Predmet rada **Svetsko javno mnjenje – koncept i empirijska provera** (u D. Pantić (red.): *Glas naroda – rasprave o javnom mnjenju* (127-162). Beograd: Institut društvenih nauka, 2009) je empirijska analiza koncepta svetskog javnog mnjenja u značenju u kome ga definiše teorija globalnog mnjenja. Nakon kratkog prikaza shvatanja ovog koncepta u delima većeg broja autora i njegovog određenja u teoriji F. Rušana, empirijski su analizirane neke pretpostavke na kojima je teorija globalnog mnjenja zasnovana, posebno teza o stavovsko/vrednosnoj sličnosti specifične grupe ispitanika koja prevazilazi nacionalne i kulturne granice. Na osnovu podataka iz petog talasa Svetske studije vrednosti, analizirana je raširenost većeg broja vrednosnih orijentacija, odnosno stavovi prema određenim temama među građanima 28 zemalja širom sveta. Rezultati ukazuju na empirijsku utemeljenost nekih bazičnih pretpostavki teorije globalnog mnjenja, pre svega na homogenizujući uticaj sličnosti sociodemografskih karakteristika, ali ukazuju i na neke njene slabosti. U završnom delu rada, diskutuju se značaj i implikacije dobijenih nalaza.

(4) Monografija **Vrednosti samoizražavanja u Srbiji – u potrazi za demokratskom političkom kulturom** (Beograd: Institut društvenih nauka, 2009), nastala na osnovu autorovog magistarskog rada, bavi se sindromom koji obuhvata postmaterijalističke vrednosti, nekonvencionalne oblike političke participacije, interpersonalno poverenje, toleranciju marginalnih grupa i subjektivno blagostanje. Na osnovu podataka dobijenih u dva talasa Svetske studije vrednosti koji su u Srbiji

sprovedeni 1996. i 2001. godine kao i u istraživanju javnog mnjenja sprovedenom na uzorku od 1359 građana Srbije (bez Kosova i Metohije), autor zaključuje da su vrednosti samoizražavanja u populaciji Srbije slabo raširene, pri čemu u posmatranom desetogodišnjem periodu izostaju intenzivnije promene. Vrednosti samoizražavanja karakterišu ispitanike iz urbanih sredina, zaposlene, odnosno one sa boljom materijalnom situacijom i zadovoljnije ličnim životnim standardom, one koji nisu u braku i naročito mlađe i obrazovanije slojeve populacije. Pored toga, ispitanike koji su svrstani u tip vrednosti samoizražavanja karakteriše modernistička vrednosna orijentacija, neautoritarnost, otvorenost prema svetu, nekonformizam i unutrašnji lokus kontrole – svojevrsan sindrom prograđanske vrednosne orijentacije. Tip vrednosti samoizražavanja je intenzivno povezan sa partijskom orijentacijom, u smislu da su ove vrednosti daleko češće u grupi pristalica demokratski orijentisanih stranaka u Srbiji. U završnom delu knjige diskutuje se relevantnost generacijske hipoteze kao mehanizma promene dominantnih vrednosti određene zajednice, mogući uzroci registrovanih međugeneracijskih razlika, ali i sam konceptualni status analiziranih dispozicija.

(5) U obimnoj monografiji *Political culture of voters in Serbia* (Institute of Social Sciences, Belgrade, 2009), koju je Zoran Pavlović napisao zajedno sa svojim starijim kolegom, dr Dragomirom Pantićem, analizira se politička kultura birača u Srbiji u periodu 1990-2007. U knjizi se daje prikaz istorijskog razvoja i kritička analiza određenja i klasifikacija političke kulture, a zatim se, na osnovu istraživanja relevantnih za političku kulturu iz arhive Centra za politikološka istraživanja javno mnjenje – Instituta društvenih nauka u Beogradu upoređuju kognitivna, motivaciona, vrednosna i akciona komponenta političke kulture kod pristalica relevantnih političkih partija u Srbiji. Rezultati pokazuju da je u strukturnom smislu dominantna mešavina parohijalne i subjektivne političke kulture, a da se vremenom javlja grupisanje pristalica političkih partija u dva antagonistička bloka od kojih je jedan u osnovi tradicionalistički i autoritaran a drugi liberalno i modernistički nastrojen i otvoren prema svetu.

Pedagoška aktivnost

Tokom protekle školske 2011/12 godine, od kada je zaposlen kao asistent na Filozofskom fakultetu, Zoran Pavlović je bio angažovan na 4 kursa koja pohađaju studenti psihologije i sociologije. O njegovoj posvećenosti poslu i pedagoškim kvalitetima govore izuzetno visoke evaluacije koje je dobio a koje se kreću od 4,69 do 4,99. Njegov rad se odlikuje dobrom pripremljenošću nastave, jasnim i preglednim izlaganjem, korišćenjem savremenih metoda rada i odličnom komunikacijom sa studentima.

Zaključno mišljenje i predlog komisije

Analiza nastavno-pedagoškog i naučnog rada kolege Zorana Pavlovića ukazuje na njegove izuzetne kvalitete. Dr Zoran Pavlović se pokazuje kao istraživač sa velikim iskustvom i zavidnim teorijskim i metodološkim znanjima u širokom spektru socijalnopsiholoških oblasti kojima se bavi. Uključen je u značajne domaće i međunarodne naučne projekte na kojima uspešno sarađuje sa kolegama iz zemlje i inostranstva. U periodu od 2006. do 2012. godine objavio je, samostalno ili u koautorstvu, deset radova u naučnim časopisima i 11 poglavlja u knjigama i tematskim zbornicima. Autor je jedne i koautor još pet monografija. Imao je 7 saopštenja na naučno-stučnim skupovima.

Nastavno-pegagoški rad Zorana Pavlovića ocenjujemo kao visoko kvalitetan. Njegov rad sa studentima odlikuje se dobrom pripremljenošću, jasnim i preglednim izlaganjem, korišćenjem savremenih i interaktivnih metoda rada i odličnom komunikacijom sa studentima.

Imajući u vidu sve prethodne podatke i ocene o rezultatima pedagoškog i naučno-istraživačkog rada kandidata, kao i ispunjenost svih zakonski predviđenih kriterijuma, zadovoljstvo nam je da Izbornom veću Filozofskog fakulteta predložimo dr Zorana Pavlovića za izbor u zvanje docenta za užu naučnu oblast Opšta psihologija sa težištem na socijalnoj psihologiji.

U Beogradu, 12. januara 2013.

Članovi komisije:

Dr Dragan Popadić, redovni profesor

.....

Dr Nebojša Petrović, vanredni profesor

.....

Dr Bora Kuzmanović, redovni profesor u penziji

.....